

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47—82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

Zeppelinurile au bombardat din nou Anglia

— 7 localități engleze atacate. — 12 morți 35 răniți —

Londra, 7 Martie. — Raportul oficial englez anunță că trei Zeppelinuri au luat parte la atacul de ieri asupra Angliei. După ce au zburat peste coasta engleză, au luat diferite direcțiuni și au bombardat localitățile Yorkshire, Lancashire, Rutland Huntington, Cambridgehire, Norfolk și Cent.

În total Zeppelinurile au aruncat 40 bombe. După rapoartele de până acum au fost omorâți 3 bărbați, 4 femei și 5 copii, iar 35 persoane rănite. Distruse au fost 2 terase de case, un birou, un restaurant, o cafenea și diferite prăvălii. Însemnate stricăciuni au suferit un bloc de case de muncitori.

Cu submarinul la atac

— Acțiunea mai intensivă a submarinelor austro-germane —

Londra, 7 Martie. — Vaporul englez „Rathesays“ (2007 tone și Masener) au fost scufundate de submarine germane. Echipajul a fost salvat.

Berlin, 7 Martie. — „Berliner Tageblatt“ află din Rotterdam: Vaporul italian „Giova“ a fost scufundat de un submarin austro-ungar. Vaporul acesta italian se afla la 120 mile la sud-vest de Capul Matapan, când apărură decădă un submarin, care printr-un foc de tun pro-

voacă vaporul „Giova“ să se oprească. În același timp submarinul se apropia de vapor. Pasagerii părăsiseră în acest interval vaporul „Giova“ pe trei bărci. O barcă, în care se afla contesa Adamoli se îndreptă spre submarin, și rugă pe comandant să tragă barca până aproape de coastă. Comandantul refuză. Vaporul „Giova“ având pe bord mari cantități de cement, a rezistat bombardării. Numai după 22 focuri s'a scufundat.

Un banchet de înfrățire ruso-englez

Petersburg, 7 Martie. — „Agenția Westnik“ anunță: Societatea „Steagul Englez“ din Petersburg a organizat un banchet anglo-rus; peste 200 de persoane au luat parte, între cari președintele consiliului de ministri d. Stürmer, d. Sassonov, ambasadorul Angliei, M. Buchanan, deputați, membri ai consiliului imperiului, etc.

Banchetul a început printr-un discurs al președintelui Dumei, d. Rodzianko, care a amintit recenta serbare dată în aceeași sală în onoarea parlamentarilor englezi, când un englez care se gasea printre caspeții noștri a declarat că dacă într-o zi trupele ruse și engleze se vor găsi pe un același câmp de bătăie, ele vor lupta ca aliate. În adevăr Rusia și Anglia luptă alături în contra aroganțului militarism german.

Ambasadorul Angliei a zis: Germanii caută în zadar să dezuncască pe ruși și pe englezi, sperând că înțelegerea anglo-rusă nu ar suporta proba războiului; dar această politică agresivă a Germaniei a avut mai ales ca urmare contrariul: ea a cimentat înțelegerea și o va transforma într-o alianță permanentă. Ambasadorul regretă că compatrioții săi au cunoscut până acum puțin Rusia, care acum a câștigat toate inimile engleze. Ambasadorul spune că nu se întocmește decât această bravă țară, unită împrejurul suveranității ei, va duce războiul la un bun sfârșit.

D. Sassonov a zis că, în timpul războiului, în

Anglia, în calitate de secretar de ambasadă, a înțeles că neîncrederea reciprocă rusă-engleză de odinioară era bazată pe o falsă înțelegere a intereselor celor două țări și că dorea să vadă momentul în care va dispărea această neîncredere. Ministrul zice că este fericit a vedea că visul său s'a realizat.

Un membru al Dumei, d. Singareff, face să reiasă că, cu toată deosebirea formelor politice, sociale dintre cele două țări, este o afinitate nimitoare în domeniul culturii și artelor care unește ambele popoare.

Deputatul Miljukoff pune în relief însemnătatea pentru Rusia a alianței cu Anglia, pe care orice rus o înțelege și o prețuiește, de oarece Anglia, veghind asupra marilor, strânge din ce în ce mai mult blocusul, împingând astfel în cet dar sigur pe Germania spre capitulare. D. Miljukoff exprimă siguranța că participarea Angliei la război este o garanție că confuziunile mondiale nu va fi o parte fără sfârșit.

Au mai vorbit în urma alți oratori. Tot banchetul a fost plin de spiritul unei mari corădalități și a dat o viguroasă impresiune de sinceritate a apropierii dintre ambele țări.

Ziarele de azi dimineață conștă că acest banchet a fost nu numai o sărbătoare anglo-rusă, ci grație prezenței miniștrilor și numeroșilor deputați ruși, un important eveniment politic.

DIN ROMÂNIA

„Cuminte peste notare, neastâmpărat în țară“

Sub acest titlu „ornamental »Viitorul« face următoarele ironii în jurul călătoriei și declarațiilor d-lui Filipescu la Petrograd:

Alături de numeroasele și întemeiatele critici pe cari le aducem o-lui N. Filipescu, trebuie să-i recunoaștem și un merit: anume acela că are și momente de... luciditate politică.

Aceasta îi se întâmplă de regula cu străinii. Când stă de vorbă cu un străin, d. N. Filipescu, fie că îi se deșteaptă involuntar conștiința demnității naționale, fie că și dă seama că un străin nici n'ar pricepe chițibușurile politicienismului nostru — d. Filipescu începe a vorbi cuminte, de parca ai crede că duhul bunului simț s'a pogorât asupra d-sale.

Așa bună oară, anul trecut, și anume tocmai când, aici în țară, cerea neîntârziată și necondiționată noastră intrare în acțiune, vorbind cu un ziarist francez despre atitudinea României, d. Filipescu, l-a zis:

— Dați-ne siguranța la sud, în spre Bulgaria, și pornim!

Amintim acest fapt, nu pentru că-i atribuim vre o valoare strategică, ci pentru a stabili coerența politică a d-lui Filipescu. În țară: bătaios și năbadaios; pentru cei de afară: rezervat și ponderat.

Pentru completarea acestui exemplu de coerență politică, vom adăoga că declarația de mai sus a d-lui Filipescu nu l'a împiedicat să acuze mai târziu guvernul că n'a provocat intrarea României în acțiune, cu toate că d-sa susținea că încă dela începutul războiului, Bulgaria era legată prin tratat de Puterile Centrale.

În declarația recentă făcută de d. Filipescu, la Petrograd, unor ziașiști ruși, citim, că nu le va spune nimic cu privire la România, fiindcă vorbăria goală strică.

Nota bună n'o refuzăm d-lui Filipescu, dar mare lucru nu ne făgăduim dela cumînțirea d-sale, căci e o — simplă intermitență. Ne prindem pe ori ce că întors în țară, d. Filipescu va redeveni așa cum îl cunoaștem: gălăgios și turbulent.

Declarația dela Petrograd a d-lui Filipescu a dovedit așa dar că nu de geaba s'a ostenit d. Filipescu să facă un drum extrem de lung.

A fost o călătorie prielnică din multe privinți.

Între altele ne-a îndreptat o parcie.

Noi credeam că: les voyages enseignent la jeunesse. (Călătoriile învață tinerețea).

D. Filipescu ne dovedește azi că și pe cei bătrâni călătoriile îi învață.

Afara doar dacă, nu cum-va, cu toată ninsoarea anilor, d. Filipescu n'a rămas la o tinerețe — tot atât de fragedă ca și a fiului d-sale.

Dar copiii să fie d. Filipescu și încă n'avem de ce li separați.

Și asta pentru că, fiind copil zburlănie acasă, se poartă bine printre străini.

Ultima dorință a reginei Elisabeta

D. ministrul al justiției Victor Antonescu, însoțit de d. Nedelcu, secretar general al acestui departament, a procedat în localul secției I a tribunalului litov, la deschiderea testamentului M. S. Reginei Elisabeta. Testamentul este datat din 11 Oct. 1914, redactat la Curtea de Argeș. E scris

pe pergament de însăși mâna defunctei regine. Într-o impresionantă introducere, Regina Elisabeta spune că în întreaga ei viață a încurajat operele de binefacere, literale și artele, aceasta grație sprijinului acordat de marele său soț, regele Carol I. Regina Elisabeta își exprimă apoi dorința ca toate Reginele cari se vor perinda pe Tronul României să continue această operă de caritate și de încurajare a literelor și artelor române. Regina Elisabeta lasă întreaga sa avere din țară pentru opere de binefacere, — iar averea pe care o posedă în Germania — și care constă din două imobile — o lasă rudelor de sânge.

Iată cuprinsul testamentului:

Având aproape 71 de ani, socotesc că a sosit vremea să iau cele din urmă măsuri.

Hotărâsc deci ca cele 2 milioane lei, lăsați de răposatul meu soț, să fie împărțite precum urmează:

500.000 lei vor constitui un fond numit »Fondul Reginei«. El va fi administrat de administrația Curții Regale și ajutoarele vor fi acordate din venitul lui de Regina României. Se va cumpăra pentru această sumă rentă a statului Român, al cărui venit va fi întrebuințat astfel: 6000 lei anual, pentru două burse, a căror durată va fi fixată de Regina, și care se vor da la doi artiști Români pentru perfecționarea lor în străinătate. Bursele se vor da prin concurs, înaintea unui juriu, constituit de Ministerul Instrucțiunii Publice.

10.000 lei anual, se vor întrebuința pentru mărirea a două fete sărmene, înzestrându-le pe fiecare cu câte 5000 lei. Restul din venit va fi la îndemâna Reginei pentru a-l împărți cum va crede de cuviință, în mici ajutoare celor lipsiți de mijloace. — Las 100.000 lei Institutului Surorilor de Caritate »Regina Elisabeta«. Ași dori de va fi cu putință să se adauge la acest Institut un orfelinat, unde surorile oboșite de serviciul la bolnavi, să crească orfani.

Azilul de orbi Regina Elisabeta (Vața Luminosă) va primi 100.000 lei.

Câte 50.000 lei, vor primi următoarele societăți: Soc. pentru profilaxia tuberculozei, Limanul, Policlinica Regina Elisabeta, Soc. de patronaj, Pâinea Zilnică și Munca.

Câte 25.000 lei vor primi societățile: Obolul, Furnica, Tibișoiul, Țesătoria. Toate aceste sume vor fi puse în rentă statului Român și numai venitul va fi întrebuințat.

D-na Ana Buri, care de 40 de ani ne-a servit și a căutat cu nemărginit devotament pe iubitul meu soț Regele Carol va primi venitul dela 100.000 lei, puși în rentă a statului, cât va trăi.

D-ra Agnes Müller, care de 22 de ani mă servește și m'a căutat cu un devotament peste cuvinte, va primi asemenea în aceleași condițiuni ca d-na Buri, o rentă viageră, venitul dela 100 mii lei. Amândouă au dreptul să locuiască la Segenhaus, proprietatea mea la Monrepos Neuwied. Aceste două sute mii lei, după moartea d-reluor Buri și Müller, vor trece societății »Frauenverein für Krankenpflege«.

D-rei Edita Kopkir las o rentă viageră venitul dela 100.000 lei.

Această sumă, după moartea sa va trece la Fundația Universitară Carol I. din București. Din venitul ei se va institui o bursă care se va da la doi ani prin concurs unei românce, dr. în medicină a facultății din București. Bursa se va da alternativ, pentru obstetrică și de boale de copii.

D-rei Margareta Delaune îi las 100.000 lei și locuința la Segenhaus. După moartea ei această sumă de care ea nu se va putea folosi decât de venit, va fi moștenită de fiina mea Manon Elisabeta Sohns Leibach.

D-rele Lisette și Zozo Bengescu vor primi fiecare 50.000 lei în bani.

Ministerului Agriculturii las 300.000 lei cari să servească la întreținerea unei școli de grădinarie, pomicultură și sericultură, la Curtea de Argeș. În această școală fii de țărani să primească o educațiune cu totul practică, care să le îngăduie a-și agonisi pâinea zilnică prin grădinarie, înlăturând în acest fel treptat elementele străine. — 100.000 lei se vor împărți personalului Curții mele în afară de cei cari au legate speciale, proporțional cu lefurile lor, trecute în buget.

Sfârșind, înalt rugi fierbinți către cei a totpu-ternic, să aduca asupra acumpei mele Români toate binecuvântările pe cari sufletul iubitor al

Reginei Sale, le-a dorit pentru ea; să-i lumineze cărările, pregătindu-i un viitor vrednic de însușirile sufletești ale poporului blând și bun care o locuiește.

Curtea de Argeș, 11/24 Oct, 1914.

(ss) ELISABETA.

Adaus:

Hotărându-se a se interpreta testamentul soțului Meu în sensul că Mi se atribue Mie un milion înțeleg a dispune de această sumă, precum ur-

mează: 500.000 lei se vor adăuga la »Fondul Reginei«, care ajunge în acest fel să fie 1 milion.

Venitul acestui adaus va fi la dispoziția Reginei României pentru binefacere. Cu ceilalți 500 mii, puși în rentă statului Român, se va constitui un fond din venitul căruia se va înzestra o fată de ofițer din Armata Română, care n'ar avea zestre reglementară.

Soțul și-l va alege dintre ofițerii batalionului de vânători Regina Elisabeta sau dintre ofițerii de Marină.

MERSUL RĂZBOIULUI

Intreruperea relațiilor diplomatice între Germania și Portugalia

— Grele lupte de artilerie în jur de Verdun. — Orașul Verdun dărâmat. — Coastele engleze din nou bombardate de Zeppelinuri. — Guvernul rus nu are bani ca să ajute familiile celor căzuți în război. — Scene furtunoase în Duma rusească. — Din parlamentul italian. —

Procedarea Portugaliei de a sechestra vapoarele germane ancorate în porturile ei — este punctul de plecare al unui nou conflict diplomatic.

La nota de protestare a Germaniei, guvernul portughez a răspuns că și menține măsura sa de a confisca vapoarele germane. O telegramă din Malta anunță că Germania a adresat un ultimatum Portugaliei, cerând ca în curs de 48 ore să elibereze vapoarele sechestrate. Conflictul germano-portughez este dar pe cale să se agraveze. În orice caz Germania, în nici o împrejurare nu va lăsa ca procedarea Portugaliei să rămâie fără urmare.

De pe frontul balcanic sosesc următoarele știri:

— Ziarul italian »Secolo« vorbind despre lucrările de fortificație ale portului Valona, de către italieni, anunță că o personalitate înaltă, care a inspectat această localitate, afirmă că măsurile militare luate acolo sînt mult mai desăvârșite ca cele din Salonic.

— »Times« află din Cairo, că după știri din Atena, Venizelos s'ar fi împăcat cu regele Constantin al Greciei. Venizelos a fost primit de repetate ori în audiență de rege. O criză politică internă e acum de neocolit în Grecia.

— Regele Nichita al Muntenegrului se mută din Lyon, la Bordeaux, în palatul Merignon.

* * *

De pe frontul rusesc nimic nu relatează comunicatele oficiale austro-ungare și germane. În schimb comunicatul rus dela 5 Martie anunță că aproape de Illuxt, rușii au lăsat să explodeze 14 mine, și în jurul tinutului subminat, s'au încins lupte aprige. Germanii, sub grele pierderi, au pătruns într-o casă de bloc, aproape distrusă. În noaptea de 4 Martie, germanii au atacat după o vie pregătire de artilerie, satul Alsievez, la sud de Kraschin (la 12 km. la nord-est de gara Baranovits). Am respins pe germani. Pe frontul generalului Ivanov, detașamentele noastre de recunoaștere au distrus câteva posturi, și au ocupat tranșeele avansate dela Michaleze, la nord-vest de Uscieczko.

— În Duma rusească, venind vorba despre ajutoarele pentru familiile celor căzuți în război, reprezentantul ministerului de Finanțe Katarinski, a făcut declarația cinică, că guvernul rus n'are

pentru acest scop nici o copie. Declarația aceasta a provocat incidente furtunoase între reprezentanții guvernului și deputații.

Deputatul Șirigarev a taxat punctul de vedere al guvernului drept culmea cinismului, a nerușinării. Amărăciunea în sinul armatei ruse e destul de mare și va mai fi mărită prin asemenea declarațiuni a guvernului rus. Deputații din stînga fac un șgomot colosal. Kusminski intrerupe pe orator, și spune, că guvernul rus nu se poate ocupa de soarta familiilor celor căzuți, căci aceasta ar costa prea mulți bani. Interesul statului pentru buna stare a familiilor celor duși în război este mărginit. Copiii celor căzuți nu au dreptul să ceară ajutor. Aceasta e treaba carității publice.

LUPTELE DIN APUS

— Orașul Verdun în mare parte dărâmat. — Francezii distrug ei singuri fortificațiile Verdunului. — Germanii fac încă 14 ofițeri și 934 soldați francezi prizonieri. — Aeroplane germane bombardează coastele engleze. —

Comunicatul german dela 6 Martie anunță următoarele de pe frontul belgo-francez:

Lupte vii de mine la nord-est de Vermelles. Infanteria engleză, care a întreprins de repetate ori atacuri mai mici, a fost respinsă de focul nostru. Pe malul de răsărit al râului Meuse, ziua a decurs în general mai în liniște ca până acum. Totuși, în mici acțiuni de luptă am prins ei și alaltăieri 14 ofițeri și 934 soldați francezi.

Șeful Statului major.

— După știrile corespondenților de război de pe frontul francez, reiesă că francezii depun și acum mari silinși să recucerească înălțimea Douaumont, a cărei importanță e de netăgăduit. Mereu, aruncă în luptă noi trupe, dar toate încercările lor de recucere au eșuat, cu mari pierderi pentru francezi. Germanii țin cu cerbicie pozițiile cucerite. Pretutindeni, germanii au ajuns aproape de tot de ultimul cerc de apărare a cetății Verdun. Presa pariziană care încă eri anunța că ofensiva germană a fost oprită, trebuie azi să recunoască cu voce scăzută că a început a doua ofensiva germană. Ziarele radicale sînt indignate că prim ministrul francez Briand n'a informat exact despre situația francezilor la Douaumont, asta într-un timp când acest fort era deja în stăpânirea germanilor. Ziariștii cari au vizitat zilele acestea Verdun, spun că orașul a suferit cumplit de pe urma bombardării. Străzi întregi sînt pline de dărâmurile caselor distruse. Orașul Verdun își face impresia ca a căzut jertfa

unui grozav cutremur de pământ. Prada de până acum făcută de germani în jur de Verdun e de 17.000 prizonieri, 115 tunuri și 161 mitralieze. — Cercul de foc în jur de Verdun a devenit tot mai mare, artileria germană apropiindu-se tot mai mult de cetate. Linia ferată de la sud de Verdun, pe care o folosesc francezii pentru a aduce noi trupe, stă acum sub focul artileriei germane — de aici se explică și inversunările contra-atacuri franceze.

— Francezii răspândesc în statele neutre știrile, că tendința germanilor de a cuceri cu orice preț Verdun, i-a costat până acum 75.000 de morți — și că au câștigat numai câteva sute de metri teren. Cu știrile acestea încearcă francezii să slăbească impresia victoriei germane.

Dela cartierul principal german se anunță că întreaga artilerie franceză de la Verdun procedează acum la propria distrugere a lucrărilor de fortificație în jur de Verdun.

— Șeful amiralității marinei germane dă următorul comunicat:

O parte a aeroplanelor noastre marine a bombardat cu prisosință în noaptea de 5 spre 6 Martie, punctul de sprijin marin englez Hull pe Humber și docurile de acolo. S'a observat bunul efect al acestei bombardări. Aeroplan germane au fost violente, dar fără succes atacate, și s'au întors toate de unde au pornit.

Șeful amiralității germane

— Comunicatul englez despre această bombardare sună: În noaptea de Duminecă, două aeroplan germane, au zburat peste coasta de nord-est engleză. Câteva bombe au căzut aproape de coastă în mare. Până acum n'au sosit știri dacă ele au pricinuit stricăciuni pe uscat.

— Ziarul englez »Times« vorbește de nemulțumire crescândă în Irlanda, recrutările întârziată acolo mari greutăți. Apar în Irlanda mereu reviste cari își ridică glasul contra guvernului englez.

— După cum anunță corespondentul de război al ziarului »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« violența luptelor, ce se desfășură în jurul Verdunului e mai turbată, ca ori când. Germanii au pătruns în cercul de fortificații interne ale putericei cetăți. Francezii se apără cu energie repetând în continuu contra-atacurile, dar sunt totdeauna respinși. Violența luptelor o arată și faptul că germanii au avut în două zile din urmă mai mult de o mie de răniți.

Deasemenea au avut loc — după cum anunță comunicatul oficial francez — lupte violente de artilerie în Argoni, la Woeuvre și în ținutul Fresnes.

RĂZBOIUL CU ITALIA

— *Mare viscol pe frontul italian.* —

— *Intrebări neplăcute în Camera italiană.* —

— *Din necazurile guvernului italian.* —

v. Höfer comunică de pe frontul italian, pe ziua de 6 Martie:

De câteva zile, mari ninsori în munți și primejdia lăvinelor împiedică ori-ce luptă.

— În Camera italiană, doi deputați au întrebat guvernul ce s'a făcut ca Grecia să se conformeze pretențiilor Italiei. — Secretarul de stat Borzarelli a declarat că Grecia nu s'a opus, acțiunii Ententei, nici n'a făcut greutăți în ocuparea Salonicului de către trupele Ententei, dar totuși rămâne în stare de neutralitate.

Prim ministrul Salandra, luând apoi cuvântul, declară că nu se află în situație de a pune la ordine zilei toate cele 58 interpelări ce s'au făcut, mai ales în ce privește cenzura presei și conducerea armatei.

Deputatul socialist Dugoni a cerut atunci ca să se ia cel puțin în discuție urgentă bugetul ministerului de comerț, care se ocupă de chestiunile urgente de cărbuni, zahăr, vitriol, transportul pe apă.

Prim ministrul Salandra a răspuns că nu e dispus să accepte această propunere.

Știrile zilei

DURERE

— La moartea reginei Elisabeta —

S'au isprăvit o luptă și o cântare
Un suflet a plecat azi dintre noi,
Se duce, unde nu e sbuciumare
Nici dușmanii de rase, nici război.
Se vor deschide porțile cernite
La Curtea de la Argeș ca să ia
Pământul cel ce toate le inghite
Părțile lui, în clipa cea mai grea.
Cât a iubit frumoasa Românie
Sufletul mare călător spre zări
Atâta cântec dă azi mărturie
Atâția brazi ți-o spun de prin cărări.
Sub bolți de mânăstiri era acasă;
Din cronicile vechilor Domnii
A spicuit sămânța ta aleasă
Și-a semănat-o în inimi la copii...
Tu soartă dușmănoasă și amară
Ce veșnic ne apleci spre pământ,
La ce dai amintiri de neam și țară
Celor aleși științii cu jurământ.

Maria Cunțan

Corabia păcii

Se afirmă că miliardarul american, Ford, doritor de pace, va veni curând iară în Europa pe vaporul său. Prima lui călătorie pentru propaganda de pace, se știe că a dat un fiasco complet, și a fost ironizată. Totuși această călătorie a avut și un rezultat pozitiv — căci se organizează acum o conferință a statelor neutre.

Cele trei state scandinavice au și ales delegații lor, curând vor urma Elveția și Olanda pe aceiași cale. Reprezentanții Americii la congresul neutral vor fi Ford și Jone Addams.

Ford vine acum în Europa, de astădată cu fostul ministru de externe al Statelor Unite, Bryan. Planul lor este de a îndupleca statele în război, să trimească și ele referenți la acest congres. Se afirmă că mulți au promis.

Darul episcopului Orăzii mari

P. S. Sa dr. Demetriu Radu, Episcop al Orăzii, a trimis I. P. S. Sale Mitropolitului Victor Mihaly la Blaj, o telegramă prin care îi anunță că:

»Întru mărirea lui Dumnezeu, pentru Orfelinatul provinciei mitropolitane din Blaj, ofer patruzeci mii coroane.

Episcop DEMETRIU RADU.«

Ziarul »Unirea« apreciind gestul acestuia generos al distinsului Arhieru, observă:

P. S. Părintele Episcop al Orăzii, a înțeles că »facta loquuntur«, și din înălțimea tronului Lui de Arhieru, a aruncat cu mâna largă, monedele de aur, pentru a ocroti pe orfanii rămași pe drumuri. Mecenatul care a ajutat pe atâția săraci și nenorociți; ctitorul falnicei biserici din Tâmpăhaza; ziditorul grandiosului palat episcopesc din Oradea-mare; — eram siguri de mai înainte — avea să ocrotească, — cu aceeași mărinimie nobilă — și azilul, ce îl plănuiam la Blaj.

Miile de copilași, ce se vor adăposti sub zidurile orfelinatlui, își vor înălța, în toată seara mănutele lor nevinovate spre cer, și vor roși, în graiul lor, ce va străbate până la tronul Ziditorului a toate: »Și binefăcătorului nostru, Arhierului Demetriu, dă-i, Doamne, zile îndelungate, și-l pomenește în împărăția Ta.«

Ofițeri români distinși și avansați

Din seria ofițerilor decorați și avansați publicată în numărul din 5 l. c. al monitorului oficial extragem următoarele nume românești:

A fost decorat cu medalia Signum Laudis, distinsul avocat din Baia de Criș d. dr. Nerva Oncu, actualmente locotenent de gloate la reg. 23 honv.

Au fost înaintați:

Capitan: d. locot. S. Alexa, reg. 8 infanterie.

Locotenenți: d-nii sublocot.: Traian Pășcuțiu bat. 12 sappeuri, Ioan Marian reg. 59 inf., și Ioan Tulbure, reg. 31 inf.

Sublocotenenți: d-nii cadeți resp. stegari Iustinian Dicheniu, reg. 50 inf., Ioan Branga, reg. 64 inf., Ioan Costa reg. 21 inf., Nicolae Rusu reg. 82 inf., Traian Roșu bat. 23 vânători, Valer Filip reg. 31 inf., Pavel Broda reg. 100 inf., și Sabina Motora reg. 33 inf.

Sf. S. par. Schiopoane capelan militar a fost numit preot militar în rezervă.

Fabricarea pâinei albe oprită

Primarul Budapestei publică o ordinațiune prin care se oprește fabricarea pâinei albe. Excepție se face numai pentru pâinea destinată spitalelor.

Regimentul din Dobrițin zidește o biserică pe câmpul de luptă italian

De pe frontul de luptă italian, preotul militar Anton Vas, a comunicat episcopului reformat Baltasar, că regimentul 39 de infanterie a făcut o colecție cu scopul de a zidi o biserică pe platoul de la Doberdo.

Cred oare militarii din acest regiment că vor rămâne atâta timp pe platoul Doberdo — ca să se poată ruga în biserică, care e încă în stare de proiect?

În chestia unei distincțiuni

Monitorul Oficial ungar, cu data de 5 Martie face o rectificare în privința distincției acordate d-nei Hortensia Birăuțiu, conducătoarea secției românești a Crucii roșii ungară. D-sa n'a fost decorată cu medalia de bronz, ci cu medalia de argint cu decorațiile de război. Facem și noi cuvenita rectificare.

Sinuciderea deputatului ungar, baron Stojanovici

Sâmbătă seara s'a sinucis trăgându-și un glonte în inimă, în castelul său din Lățunaș, baronul Ioan Stojanovics, deputat în Camera ungară. Baronul Stojanovics, tată a cinci copii minori, suferea încă de mai multă vreme de o boală acută de nervi, fapt, care l'a făcut să-și pună capăt zilelor. Deputatul sinucigaș era membru al mai multor asociațiuni economice și politice. El moare în vârstă de 50 de ani.

Despre opera pozitivă, constructivă a armatei austro-ungare la Belgrad,

se anunță următoarele din fosta capitală a Serbiei:

Secțiunea militară de construcțiuni austro-ungară desfășură acum o vie activitate în Belgrad, reparând cele mai importante stabilimente publice, cari au suferit de pe urma războiului. Uzina electrică care a fost total distrusă — este acum din nou în funcțiune. Rețeaua de linii de tramvaie a fost prelungită cu încă doi kilometri, construindu-se

nouii lunii cari duc la spital și cazarmă. S'au construit apoi două băi populare uriașe, în care se pot scălda pe zi 7000 persoane. Interesant e de adăugat că s'au pus 100.000 geamuri noi în ferestrele distruse de bombardare — și s'au efectuat 12.000 chei pentru casele din Belgrad.

Ambasadorul Dumba distins

Fostul ambasador al Austro-Ungariei la Washington, dr. Teodor Constantin Dumba a fost distins de monarh pentru meritele câștigate pe câmpul de luptă, în deosebita îngrijire a soldaților răniți, cu ordinul Crucii roșie clasa I. cu decorații de război.

Birturile din Oradea mare,

după cea mai nouă ordinațiune — vor fi închise de azi înainte între 9 și 11 seara.

Cartele de zahăr în Viena

Din Viena se anunță că s'omul despre o scumpire a zahărului e neîntemeiat, în schimb însă se va introduce sistemul cartelelor de zahăr, pentru o repartizare mai rațională a cantităților de zahăr existente. Se va da de fiecare persoană, pe lună câte 1 kgr. și un sfert de zahăr.

Ninge, ninge în Moldova

De opt zile tot ninge la Dorohoi și în împrejurimi. Mari masse de zăpadă împiedică circulația pe străzi și circulația trenurilor. De opt zile n'a mai sosit posta la Dorohoi. Satele sînt izolate. Sătenii cari au venit la târgul din Dorohoi nici nu se pot întoarce în comunele lor. Trenul din București n'a sosit la Dorohoi de trei zile. Izolarea aceasta a orașului moldovan a avut de urmare scumpirea grozavă a alimentelor. Și la Pașcani, ninge de zece zile.

Arestarea și condamnarea unor români pentru spionaj în Rusia

În August trecut a fost arestat la Odessa d. Nicolae Orășanu, directorul fabricii de lemne, fostă Goetz, din Galați, cum și a întregului personal al sucursalei acestei fabrici din Odessa.

D. Orășanu și personalul sucursalei erau învinuiți că făceau spionaj pentru puterile centrale.

De atunci și până acum, cu toate intervențiunile făcute de guvernul român, d. Orășanu și ceilalți funcționari ai sucursalei, au fost ținuți arestați și anchetați. Astăzi se comunică din sursă autorizată că d. Orășanu și ceilalți funcționari arestați, au fost judecați de tribunalul marțial din Odessa. Procesul a durat mai multe zile. Orășanul a fost condamnat la muncă silnică pe viață. De soarta celorlalți funcționari ai sucursalei nu se știe încă nimic.

Catastrofa unui tren militar italian,

s'a produs în gara Pedaso. Un tren de persoane care venia din Ancona s'a ciocnit la Pedaso cu un tren militar. Din dărâmurile vagoanelor au fost scoși 11 morți. Numărul răniților e de 10.

Cum se va ține acum congresul socialist internațional?

Ziarul »Berliner Lokalanzeiger« află din Zürich: Comitetul socialist internațional din Berna, care încă pe timpul congresului din Zimmerwald, a făcut pregătirile pentru un congres socialist internațional, proiectează acum să convoace acest congres în Olanda, asta cel mai târziu la începutul lunii Aprilie.

Ordinea de zi a acestui congres va fi concentrată asupra chestiunii de a se porni o mișcare de a termina războiul, apoi atitudine ce o vor lua muncitorimea față de război și înființarea unui birou socialist în Haga. La noul congres vor putea lua parte numai aceia, cari au fost reprezentați la congresul din Zimmerwald. În listă nu figurează socialiștii germani, francezi, austriaci și unguri.

Contele Ioan Zichy la Constantinopol

Din Sofia se anunță că fostul ministru al cucerilor ungar, contele Ioan Zichy a trecut pe acolo cu directorul de bancă Potocky, plecând la Constantinopol. La întoarcere, contele Zichy se va opri câteva zile la Sofia.

Un sat, în care au fost recrutați toți bărbații

este localitatea Unterries, din cercul Dornbirn-Verlberg (Tirol). Așa se anunță din Innsbruk, că cea mai mare parte din bărbații acestui sat — încă la declararea războiului cu Italia s'au prezentat ca voluntari — iar acum la 20 Februarie au pornit și cei din urmă bărbați ce au mai rămas în acea comună. Lucrările câmpului sînt acum efectuate de femei și copii.

Botniță pentru »Tigrul« Franței

Clemenceau, »Tigrul« Franței, a răd de temut de cercurile guvernamentale pentru critica lui mușcătoare, săngeroasă, — scriind acum câteva articole violente, contra conducerii militare franceze, în urma înfrângerii franceze de la Verdun — rezultatul a fost că i s'a confiscat ziarul său »L'Homme Enchaîné« și suspendat apariția pe opt zile.

Ultima oră

Înaintarea rușilor în Persia și Caucaz

București, 7 Martie. — O telegramă a agenției ruse »Westnik« anunță, că trupele rusești cari operează în Persia au ocupat orașul Bidzar, la nord-vest de Hammandat.

Berlin, 7 Martie. — Agenția Wolff află: Comandamentul rus din Caucaz a dat următorul comunicat: Trupele noastre hărțuesc tot mai mult pe dușman. În direcția spre Bitlis, turcii au încercat la un atac la Masran care e situat la 25 verste spre sud-est de Bitlis, dar fără succes. În aceste regiuni continuăm lupta cu mari greutăți, drumurile sînt foarte rele, e grozav de frig și ținutul e acoperit de mari cantități de zăpadă.

Chiar acum a sosit știrea, că trupele noastre au ocupat orașul Bitlis și au capturat 6 tunuri. Au făcut prizonieri pe un comandant de regiment și 17 ofițeri. Orașul Bitlis e situat la o distanță de 200 km. de Erzerum în direcție de la est la Van.

Înaintarea rușilor în direcția aceasta nu e de însemnătate mare, deoarece linia de apărare a turcilor e situată la răsărit la cursul de sus al râului Tigris.

București, 7 Martie. — După știrile Agenției telegrafice din Petrograd, rușii au ocupat noaptea, pe furtună și viscol, pozițiile dela Bitlis. La crele 3 dimineața au luptat piept la piept cu turcii cari s'au apărat cu mare vitejie. Rușii au putut captura tunurile turcești, numai după o luptă intensivă. Artileriștii turci s'au apărat cu mare eroism, au căzut cu toții, deoarece nici unul n'a voit să se predea. Rușii au capturat 24 tunuri Krupp împreună cu magaziiile de munițiuni. Între prizonieri se zice că sînt 40 ofițeri turci.

Editor și redactor responsabil: D. Birăușiu
Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 36

A apărut

Lămuriri referitoare la Ajutorul de stat

pentru familiile celor înlăcați precum și despre îngrijirea invalizilor, a văduvelor și orfanilor celor căzuți în războiu.

Broșura este întocmită după ordinațiunile și legile referitoare la ajutoarele ce se dau din partea statului, și este împărțită în trei părți:

I. Ajutorul de stat.

Pe 12 pagini se vorbește în broșură despre felul cum se dă ajutor familiilor a căror susținător a fost înlăcat. Se arată cu deamănuntul care familie are drept să ceară ajutor și cât îi se poate da după lege. În fiecare comitat ajutoarele se schimbă. Se relevă cât ajutor se dă în comitatele românești.

II. Îngrijirea invalizilor și a familiilor acestora.

În acest capitol se spune, pe 11 pagini cum se îngrijește statul de soldații și ofițerii cari au devenit ologi, ciungi, etc., în decursul împlinirii datoriilor lor militare. Se arată cu cifre cât ajutor se dă lunar, ori anual invalizilor și familiilor lor.

III. Ocrotirea familiilor celor căzuți (morți) pe câmpul de luptă, precum și a celor dispăruți.

Sub acest titlu se publică cu deamănuntul ajutorul dela stat al văduvelor, orfanilor și al familiilor celor căzuți pe câmpul de luptă. Se arată sprijinul material lunar al văduvei, speșele de creștere ale orfanilor și ajutorul provizor anual în cazul când soldatul a dispărut. Toate aceste se cuprind și într'un articol separat unde se arată competențele lunare ale văduvelor și orfanilor rămași de ofițerii, cadetii și stegarii căzuți în războiu, și speșele de educațiune a copiilor rămași fără tată.

Broșura aceasta este unica în felul său. În toată broșura se pun întrebări și se dau răspunsuri înțeleghătoare.

Prețul 40 fileri, plus 5 fileri porto postal. Se poate căpăta dela

Administrația ziarului

»Foaia Poporului Român«

BUDAPESTA, VII., Ilka-utca 36